

Besedy s ministryní školství se účastnili také mladí odboráři

Českomoravský odborový svaz pracovníků školství zorganizoval v úterý 26. ledna besedu s ministryní školství Kateřinou Valachovou. V rámci vzájemné diskuze chtěla paní ministryně vyslechnout názory odborářů a odborářek na zavádění povinného předškolního vzdělávání. To je téma, které se netýká jen pracovníků ve školství, ale i všech rodičů, prarodičů a celé společnosti. Besedy se proto zúčastnili i mladí odboráři OS SOO.

Ministryně Valachová navrhuje, aby každé dítě mělo ze zákona jeden povinný ročník předškolního vzdělávání, a to s platností od 1. 9. 2017. Na financování dostatečných kapacit a dovybavení školek by se použily prostředky z evropských fondů. Ve věku pěti let by tedy všechny děti musely na zápis do spádové školky, podobně jako dnes chodí na zápis do základní školy. Dítě by poté od září absolvovalo povinný rok předškolního vzdělávání. V případě udělení odkladu školní docházky pro nezralost by případně chodilo do školky ještě další rok, ale odborníci si od zavedení povinné školky slibují mj. i výraznou redukci počtu odkladů školní docházky.

Hlavním argumentem, který paní ministryně na debatě přednesla, je pro ní zapojení všech dětí do vzdělávacího systému tak, aby se případné problémy stihly řešit ještě před nástupem na základní školu. Vnímá vzdělávání v posledním roce školky jako důležitý krok, aby všechny děti byly připraveny dosáhnout úspěchu na základních školách. Podpora předškolního vzdělávání je podle ministryně prioritní téma sociální demokracie, je i součástí koaliční smlouvy a podporují ji všechny koaliční strany. Zavedení povinného předškolního vzdělávání se tak zdá z hlediska politických dohod téměř hotové, otázka ještě visí nad některými pozměňovacími návrhy.

Aktuální situace v České republice vypadá tak, že se v posledním roce před vstupem do povinné školní docházky předškolního vzdělávání účastní přibližně 92% dětí, ať už v mateřských školách nebo v přípravných třídách zřízených při základních školách. Pro většinu dětí v ČR je tak docházka do mateřské školy samozřejmostí. Zavedení povinné docházky od roku 2017 tak školky kapacitně nezatíží, mj. i proto, že demografická křivka vykazuje pokles a dětí ve věku kolem 3-4 let je méně než pětiletých a šestiletých, které školky do té doby opustí. Ve výjimečných případech bude také možné z rozhodnutí ředitele/ky školky ponechat dítě v domácím vzdělávání, jak je to dnes možné i na prvním stupni základní školy.

Většina účastníků diskuze návrh ministryně podporovala a souhlasila s přínosy pro děti, ať už to bude dřívější socializace dětí, lepší příprava na školu s cílem vytvořit rovné podmínky pro všechny nebo nutnost spolupráce mezi rodiči a školkou, která rodiče připraví na pozdější spolupráci se základní školou.

Nicméně se diskutovalo i několik problémů, kterých se účastníci semináře obávají. Nebude práce s novými dětmi, které by jinak rodina do školky neposílala, pro učitelky příliš náročná? Jaká budou pravidla ohledně přezkušování dětí v domácím vzdělávání? Jak nastavit systém omlouvání v případě nemoci a dovolených?

Padlo také několik dotazů na spádové obvody školek. Účastníci měli strach, že to omezí svobodnou volbu rodičů vybrat si školku podle vlastní preference. Ministryně Valachová ale odpověděla, že svoboda volby zůstane zachována, jen budou mít rodiče garanci, že pokud jejich dítě nepřijmou tam, kam ho chtějí dát, přijmou ho ve spádové školce.

Další obavy se týkaly toho, jestli povinný systém předškolního vzdělávání opravdu zapojí i děti ze sociálně znevýhodněných rodin a přiměje rodiče tyto děti do školky pravidelně dávat. Jedna z účastnic dokonce navrhla v případě neomluvené absence odebírat rodičům sociální dávky. To paní

ministryně odmítla. Naopak prý uvažuje o pozitivní motivaci pro sociálně slabé rodiny např. formou bezplatného stravování pro určité skupiny dětí. Případné vážné prohřešky rodičů (neomluvená absence a podobně) by měla školka podle ní řešit ve spolupráci s orgány sociálně-právní ochrany dětí a dalšími úřady. Mateřské školy si tak budou muset zvyknout, že se na ně zvýší nároky ohledně práce s problémovými rodinami a podobně.

Beseda byla plodná a zajímavá. Po 2,5 hodinách ji ukončil předseda ČMOS PŠ, František Dobšík, poděkováním za možnost diskuze na toto téma. Setkání probíhalo v příjemné atmosféře, ministryně Valachová odpovídala věcně a upřímně. Přítomní odboráři a odborářky ji v základní myšlence podpořili, ale zároveň varovali před možnými úskalími.

Leonie Liemich (OS SOO) a Roman Petrenko (ČMOS PŠ)